

korte mededelingen

Kleine Plevier broedde op dak

André Bourgonje (Zaanstraat 34, 4535 GK Terneuzen) maakt melding van een broedgeval van de Kleine Plevier in april 1982 op een gebouw op het Dow-terrein te Terneuzen. Er kwamen drie jongen uit. Het broeden van Kleine Plevieren op daken werd ook in België vastgesteld.

Zie ook 'De Steltkluut' 13 (2) : 53-54.

Kievit draagt jong in de vlucht mee

De heer J. van Groenigen schrijft in de 'Texel- se Courant' van 18 maart 1983 (pagina 7) het volgende:

'Enkele jaren geleden maakt Joh. Roeper van 'Plassendaal' iets onvergetelijks mee tijdens het maaien. In het lange gras zat een Kievit met drie jongen. Na een tijdje ontsnapten twee ervan aan het gevaar door naar een ander stuk te trekken. De derde bleef jammer genoeg achter en ik kon het maar niet ontdekken. Ten slotte was er nog maar een kleine strook over die puntig toeliep. Laat ik nou ineens die oude Kievit met dat jong tussen de poten over m'n trekker zien vliegen! Als je het wilt zien, zijn dat toch de mooiste dingen...'. Het meedragen van jongen door de lucht schijnt ook bij eenden en Houtsnippen te zijn vastgesteld.

J.T.

Zie je wel...

Mensen, die beweren dat Spreeuwen schadelijk zijn, hebben er weer een argument bij gekregen. Op Paaszaterdag en Paaszondag 2 en 3 april 1983 zorgde, volgens de dagbladen, een vlucht van naar schatting een half miljoen Spreeuwen voor een aantal kleine kettingsbotsingen op de A-27 Vianen-Utrecht bij Houten. De bestuurders lieten zich te veel afleiden, keken in de lucht of remden onnodig plotseling af om beter naar de vogels te kunnen kijken.

Voor de minister misschien een reden om speciale spreeuwenbestrijders in te zetten?

Veertig processen-verbaal in 1982

De Controleur-Vogelwet 1936, H.J.W.P. Rombout, heeft in 1982 niet minder dan veertig maal proces-verbaal opgemaakt in verband met de Dierenbeschermings- en Vogelwetgeving.

Hierbij zijn onder meer in beslag genomen: 38 levende beschermde vogels, 26 geprepareerde beschermde vogels, 64 stuks wild dat onder de Jachtwet valt, 1 strik, 1 staltnet, 1 klapnet, 4 vogelvangkooien, 3 kooitjes voor lokvogels en nog diverse andere soorten vangmiddelen.

Mochten er lezers zijn die klachten hebben over de naleving van de Vogelwet of de Jachtwet en daarover vragen hebben en in de omgeving van de woonplaats Nuland wonen,

dan gelieve men contact op te nemen met de heer Rombout.

De heer Rombout is Inspecteur in bijzondere dienst bij de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, tevens onbezoldigd ambtenaar bij het Korps Rijkspolitie, Controleur-Vogelwet 1936, Controleur Natuurbeschermingswet en Controleur Wet BUD.

Zijn adres is: H.J.W.P. Rombout, Akkerstraat 7, 5391 BA Nuland, 04102-2468 (thuis), 073-138 432 (overdag, werk).

Jacob Viergever overleden

Op 24 maart 1983 overleed de zeer gewaardeerde vogelaar, Jacob Viergever, op 65-jarige leeftijd. Het was een man, die wij al vanuit onze NJN-tijd van Schouwen-Duiveland kenden. Niet alleen vogels, maar ook planten en insecten maar eigenlijk de hele natuur kende hij op z'n duimpje. Vierendertig jaar geleden behoorde hij bij de oprichters van de Natuur- en Vogelwacht Schouwen-Duiveland, die het thans tot een bloeiende vereniging heeft gebracht. Samen met Vijverberg en Nico Lysen behoorde hij tot de meest gewaardeerde leden. Ongeveer dertig jaar lang was hij ook bestuurslid van de vogelwacht. De vogelwacht moet een onmisbaar element in zijn leven zijn geweest.

J.T.

Zie ook 'Sterna' 27 (1) : 3-4 waarin Frans Jansen een 'In Memoriam' over hem schreef.

Vissende Zwarte Kraai

'Ornis Flandriae' (2e kwartaal 1982, bladzijde 78) maakt melding van een vissende Zwarte Kraai. Wij hebben op dit interessante gedrag van de Zwarte Kraai ook al eens gewezen (zie Het Vogeljaar 11(4) : 128 & 24 (1) : 39).

Th. Vreugde te Herent schrijft: Op 22 juni 1980 te Poupehan/provincie Luik duikt een Zwarte Kraai met gesloten vleugels schuin naar de wateroppervlakte van een riviertje en grijpt met de snavel een 20 cm lange vis; daarna vliegt ze met haar prooi in een boom, waar de vis wordt opgepeuzeld.

Predatie van kneuen-nesten door kraaien en Eksters

Lieuwe J. Dijkens heeft de predatie van kneuennesten door kraaien en Eksters bestudeerd. In zijn uiteindelijke conclusie schrijft hij: 'Ook al omdat wij enkele factoren zo ongunstig mogelijk hebben ingeschat (slechts drie broedpogingen; wellicht meer mislukkingen door nestcontrole), lijkt het er dus op dat de kneuenstand in de Westerduinen/Bleekersvallei in de boswachterij Texel zich in een volkomen natuurlijke, stabiele positie bevindt. Het in het broedseizoen jagen op kraaien en Eksters, zoals dat in verschillende natuurterreinen op Texel (Staatsbossen, duinreservaten) gebeurt, zou dan ook verboden moeten worden'.

Zie 'Argus' 7 (4) : 6-7.

Kraaienvangkooien

Tegenwoordig maakt men meer en meer gebruik van kraaienvangkooien, waarin vaak ook beschermde vogelsoorten, zoals stootvogels, worden buitgemaakt. Omdat men bij het aantreffen van een kraaienvangkooi in het veld niet kan beoordelen of men met een legaal of illegaal vangmiddel te doen heeft is rapportage bij de politie van die gemeente of een Controleur-Vogelwet 1936 in alle gevallen zeer gewenst (zie ook 'Argus' 7 (4): 14-15 waar Anton Conings & Edo Knegtering hierover meer schrijven).

Herintroductie van Lammergier

In de Oostenrijkse en Franse Alpen wordt beoogd de Lammergier te herintroduceren in een project, opgezet op initiatief van het World Wildlife Fund, de Internationale Unie voor Natuurbescherming (IUCN) en het ministerie voor Milieu. De Lammergier is een bedreigde soort, die in Frankrijk alleen nog voorkomt in de Pyreneeën en op Corsica.

Dank zij de medewerking van dierentuinen uit heel Europa zijn 47 vogels, waaronder zeven vruchtbare paren, beschikbaar voor uitvoering van dit project.

Tsjechische Steltloper-Studiegroep

Sinds de oprichting in 1970 van een studiegroep voor de steltlopers zijn de activiteiten van de leden gestaag gegroeid. De twintig aangesloten ornithologen hebben 17.086 steltlopers, behorende tot 33 verschillende soorten, gevangen en geringd. De groep bestudeert verschillende aspecten van de ecologie van steltlopers en streeft er naar nieuwe gebieden voor deze vogels in te richten als compensatie voor de aanzienlijke verliezen aan natuurlijke habitats.

Nederlandse Vereniging van Ganzenvangers opgericht

In november 1982 werd de Nederlandse Vereniging van Ganzenvangers opgericht. Deze organisatie gaat actie voeren voor het behoud van het oude beroep van 'ganzenflapper'. In Friesland zijn nog vier ganzenflappers: Douwe Sjonger uit Garijp, Minne van der Wal uit Rottum, Folkert van der Meer uit Eernewoude en Jan Wallinga uit Oudega. Drie van hen vangen uitsluitend voor het Rijksinstituut voor Natuurbeheer. Deze gevangen ganzen worden geringd en daarna weer vrijgelaten. De vangers ontvangen een vergoeding voor elke geringde gans. Er komen geen ganzenvangers meer bij en als er een van hen sterft of met vangen ophoudt, vervalt de vergoeding. Dit betekent dus dat na verloop van jaren het beroep van ganzenflapper uitgestorven is. Tegen dit zogenaamde uitsterfsysteem zijn de ganzenvangers en een aantal belangstellenden in dit jachtbedrijf in verzet gekomen.

Voorzitter van de nieuwe vereniging is Gerrit Bakker uit Warga (in jagerskringen beter bekend als Waidman) en secretaris drs. Siebe

Siebenga uit Tjalleberd en verbonden als bioloog aan de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging. Ganzenvangers uit Friesland, Gelderland en Noord-Brabant zijn er lid van, tot nu toe een stuk of tien.

Het ganzenflappen is een bedrijf met cultuurhistorische waarde, zeggen de heren Bakker en Siebenga en behoort net als de wilstervangst (= goudplevierenvangst) en het kooi-bedrijf in stand te worden gehouden. Het is inmiddels vijf voor twaalf, zeggen ze, want de gemiddelde leeftijd van de flapper ligt al boven de zestig.

Het streven van de nieuwe vereniging is daarom allereerst gericht op het verkrijgen van een tweede vergunning voor elke vanginstallatie, zodat de helper van de ganzenflapper van nu zelfstandig het bedrijf kan uitoefenen en te zijner tijd de oude flapper kan opvolgen. Op deze wijze wil men de flapperij laten blijven bestaan. Bovendien wil men een financiële bijstandsregeling trachten te verkrijgen. Het onderhoud van de vanginstallatie kost geld, maar nog duurder is het aanhouden van een stal van minimaal een twintigtal lokganzen. Een flapper komt per seizoen, volgens zeggen, al gauw op een paar duizend gulden onkosten. Van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer mogen ze maximaal 200 vogels buitmaken, waarvoor ze maximaal zo'n f 6,— per stuk ontvangen.

Voor eigen gebruik of voor de poelier mogen ze niet vangen. Maar de heren Bakker en Siebenga zouden het niet erg vinden als de vangers weer toestemming zouden krijgen om voor eigen gebruik te mogen vangen. Er zou een maximum gesteld kunnen worden, zeggen ze. Want, volgens hen, is het eigenlijk niet billijk om de flappers te verbieden wat de jagers met het geweer is toegestaan.

In afwachting van een en ander willen de flappers gesubsidieerd worden. De vereniging heeft daarom geld gevraagd bij het ministerie van landbouw en visserij en ook bij het Jachtfonds. De laatstgenoemde instantie subsidieert ook de eendenkooien. Verder wil de vereniging dat het Rijksinstituut voor Natuurbeheer niet zelf ganzen vangt voor het ringonderzoek, maar opdracht daartoe verstrekt aan de georganiseerde flapperij. De flappers hebben in het seizoen 1981/1982 voor het Rijksinstituut voor Natuurbeheer ongeveer 500 Kolganzen en ruim 800 grote Rietganzen gevangen. Daarnaast ving het Rijksinstituut voor Natuurbeheer zelf Rotganzen en Brandganzen. De vangst geschiedde met raketten, die het net overbrengen. Volgens de nieuwe vereniging een kostbare en veel lawaai- en dus verstoringwekkende manier van vangen. Het is te gek, zegt men, dat het Rijksinstituut voor Natuurbeheer zulks doet, terwijl de flappers het voor minder geld en in alle stilte veel beter kunnen.

Bovenstaande gegevens zijn geput uit de Leeuwarder Courant van 20 december 1982. Wij hebben drs. S. Siebenga in een schrijven gedateerd 18 januari 1983 gevraagd of bovenstaande gegevens juist zijn weergegeven. Bovendien vroegen wij aanvullende inlichtingen. Tot op heden (20 mei 1983) werd geen antwoord ontvangen.

Mislukt broedgeval van Aalscholver in Zeeuwsch-Vlaanderen

In april werd een nest gevonden aan de Schelde bij Terneuzen dat was gebouwd op basaltblokken van de zeedijk. In mei werden in het nest drie eieren aangetroffen en in de derde week van mei bleken de vogels te zijn verdwenen. Dit is de eerste broedpoging van de Aalscholver in de provincie Zeeland sinds 1946.

Eric C.L. Martijn (1983): Mislukt broedgeval van de Aalscholver in Zeeuws-Vlaanderen. Veldornithologisch Tijdschrift 6(1): 6-10.

Geelgors verdwijnt uit oostelijk Zeeuwsch-Vlaanderen

De situatie van de Geelgors staat er in Zeeuwsch-Vlaanderen slecht voor. In een paar jaar tijd is de soort zeldzaam geworden. In 1980 was een voorlopig dieptepunt met twee zangposten in het WMZ-gebied van Clinge en 2-3 posten in het gebied van Koewacht, Overslag en Sas van Gent. In alle overige gebieden ontbrak de soort totaal.

In 1982 werden met zekerheid 15 zangposten geteld, een kleine vooruitgang dus. In deze gebieden wordt nogal eens clandestiene vogelvangst bedreven. Het voortbestaan van een populatie van de Geelgors in oostelijk Zeeuwsch-Vlaanderen is een uiterst precare zaak geworden. De Geelgors zal zo spoedig mogelijk van de lijst van kooivogels in de Vogelwet 1936 geschrapt moeten worden.

M.A. Buise (1983): De Geelgors vrijwel verdwenen uit oostelijk Zeeuws-Vlaanderen. Veldornithologisch Tijdschrift 6(1): 11-18.

Verdwenen Witwangtoerako terug... met jong!

Tot voor kort werd het nijlpaardenhuis van Artis vrij bewoond door twee Witwangtoerako's, prachtig metaalgroengekleurde tropische vogels ter grootte van een Ekster. Soms echter vatten de toerako's hun vrijheid wat al te ruim op en dan vlogen ze niet alleen door de openstaande deuren van het nijlpaardenhuis de dierentuin in, maar werden ook ver buiten de hekken van Artis gesignaleerd. Dat gaf reden tot bezorgdheid, want als de vogels de weg naar hun verwarmde woonplaats niet terug zouden vinden liepen ze gevaar aan het Hollandse klimaat te bezwijken. Toen ten slotte één van de twee verkleumd en doornat van de regen in de Amsterdamse Van Woustraat werd aangetroffen besloot men het stel maar voorlopig binnen te sluiten, te meer daar de winter op komst was. Maar waar bleef de andere toerako? Die was nog steeds niet weer-gekeerd en men vreesde het ergste. Totdat plotseling een heel verrassende mededeling binnenkwam: de verzorgsters van de runderstallen achterin de tuin hadden in een hoge boom in het wisentenperk de toerako op een nest zien zitten! Het nest bleek bij nadere inspectie zelfs al een fors jong te bevatten en het werd nu zaak de dieren beide binnen te krijgen voor de kou inviel. Het jong werd van

het nest gelicht en in de stallen gezet met de buitendeur open en het duurde niet lang of de ouder, zijn broedzorg getrouw, streek ernaast neer om de kleine te voeren. Beide vogels zijn nu veilig binnen en zitten dicht tegen elkaar op een tak, het jong met een nog grauw en wat pluizig verendek, de ouder glanzend groen en blauw, met helrood onder de vleugels.

Uit 'Artis Nieuws' nummer 444 (21 december 1982)

Uitbreiding van de sportvisserij gevaar voor vogels

De uitbreiding van de sportvisserij (en daarbij wordt ook het toestaan van het nachtvisseren gerekend) zal ongetwijfeld een weerslag hebben op onze vogelstand.

Uit recent onderzoek blijkt dat ruim 180.000 van de anderhalf miljoen sportvissers in ons land gemiddeld acht maal per seizoen 's nachts zullen gaan vissen. Door het legaliseren van het niet te controleren nachtvisseren geeft de overheid in feite ook nog gelegenheid de wet te overtreden. In artikel 455 van het Wetboek van Strafrecht wordt immers het onnodig toebrengen van pijn of letsel aan dieren strafbaar gesteld. Vissen kunnen, evenals zoogdieren, pijnlijken. De Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (Laan Copes van Cattenburch 73, 2585 EW Den Haag, 070-489743) heeft zelfs een vouwblad uitgegeven getiteld 'Vissen hebben ook gevoel'.

Uitbreiding van het visseizoen, in welke vorm dan ook veroorzaakt grotere onrust (zowel aan de oevers als op het water) bij onze broedvogels, hetgeen het in groter aantal verlorenga van broedsels (nesten, jongen) sterk bevordert.

Wij komen op deze hele kwestie terug. J.T.

Nieuwe ganzensticker

Er is een nieuwe vierkleurige sticker 'Stop ganzenjacht'. Kosten één sticker f 1,60, vier stuks f 4,60 (inclusief porto). Bestelling door storting op giro 13093 van Propagandafonds SKF, Oosterbeek, onder vermelding van 'ganzensticker'.

Vangst van Zwarte Sterns en Dwergmeeuwen bij Malaga

Bij Malaga is de vulnisbelt het interessantste gebied voor vogels. In de omgeving van Sacaba Beach en de monding van de Rio Guadalquivir zagen wij rond 20 april 1982 onder andere Draaihals, Kuifkoekoek, Vorkstaartplevier, 2 Flamingo's, veel steltlopers waaronder Steltkluten en grote hoeveelheden meeuwen en sterns. Voor de kust vlogen en zwommen pijlstormvogels, Alken en Papegaaiduikers. Rond de koelwaterafvoer van een plaatselijke fabriek zaten tienduizenden kleine visjes, waardoor de Zwarte Sterns en Dwergmeeuwen aangelokt werden. In totaal waren er in het gebied zo'n 200, respectievelijk 300 aanwezig, evenals een honderdtal Zwartkop-

meeuwen en kleinere aantallen Grote en Dwergsterns.

Plaatselijke vogelvangsers gebruiken de manier van jagen van Dwergmeeuwen en Zwarte Sterns (een stootduik naar beneden waarbij de prooi opgepakt wordt) om ze te vangen. Openlijk waren ze op het strand bezig hun strikken uit te zetten en gebruikten eerder gevangen vogels, die met visdraad aan de poten of door het neusgat om de snavel heen waren vastgebonden, om andere vogels dichterbij te lokken. Wij zagen zeker vijf vogels die ontsnapt waren met de strik of het draad nog vast en dus ten dode opgeschreven.

Voor zover ik het Spaans begreep was het vangen voor de lol en werden de vogels niet verkocht of gegeten, maar sommige werden thuisgehouden of weggegeven aan kleine jongetjes, die ze als mislukte vliegers over het strand sleepten. Enkele studenten maakten van de gelegenheid gebruik en waren bezig de maten van een dode Zwarte Stern op te nemen, die zijn nek in een strik gebroken had. Later vonden wij op de plek waar ze gezeten hadden de resten van zeker vijf sterntjes en Dwergmeeuwen en ook op het strand vonden wij regelmatig dode vogels.

Wij kwamen een man tegen met een Zwarte Stern bij zich, die hij aan ons gaf, toen wij vroegen hem te mogen fotograferen. Hij zou hem op het strand hebben gevonden, maar vlakbij stonden ruim twintig strikken opgesteld (die door ons grondig vernield werden, maar dit terzijde). Deze stern was te zwak om te vliegen. Even later vonden wij op het strand nog een jonge Dwergmeeuw, die jammer genoeg de zelfde avond nog stierf. De stern echter knapte helemaal op, kreeg van ons sardinitas te eten, die ze op elke markt verkopen en op 1 mei konden wij Keetje Trippel bij de plas naast El Rocío (Coto Doñana) vrijlaten.

Bij de plasjes waar de sterns hun slaappleats hadden was een student bezig met mistnet-

Wij kwamen een man tegen met een Zwarte Stern, die hij aan ons gaf, toen wij vroegen hem te mogen fotograferen, Malaga, 20 april 1982.

Naar kleurenfoto van G. van den Berg.

ten en ringen. Hij vertelde ons dat alle sterns beschermd zijn, maar dat er te weinig controle is. Overigens is er in Malaga wel een grote groep vogelbeschermers actief. Misschien zou de internationale vogelbescherming druk kunnen uitoefenen zodat aan deze zinloze en weersinwekkende vangst een einde wordt gemaakt.

■ G. van den Berg, Doddendaal 73, 1082 XP Amsterdam, 020 - 423623.

Gevangen Zwarte Sterns werden met visdraad om de poten of door het neusgat om de snavel vastgebonden en als lokvogel gebruikt om andere sterns met een strik te kunnen vangen, Malaga, 20 april 1982.

Naar kleurenfoto van G. van den Berg.

Plannen tot de realisering van watervogelpark in 'Flevohof'

Op 'Flevohof' werd kortgeleden de aanzet gegeven tot het realiseren van 'een gebied voor de instandhouding van in Europa voorkomende wilde watervogels', zoals het persbericht dat wij op 13 april 1983 ontvingen vermeldt.

Het beheer van dit park voor watervogels (eenden, ganzen en zwanen) is in handen van de Stichting Aviornis-Flevohof. 'Aviornis' is de Vereniging voor Vrienden van Wilde Watervogels in Nederland. Leden van deze vereniging zorgden onlangs al voor het 'uitzetten' van de eerste wilde watervogels op 'Flevohof', waar het 'wilde-watervogelpark' (zoals men het noemt) een onderdeel vormt van het 'Waterland', een Biesbosch-achtig parkgebied met kanalen en eilandjes met een uitgebreid wilgen- en waterplantenassortiment.

De waterkwaliteit in het gebied is zeer goed, zo schrijft het persbericht, door aanwezigheid van een kwel. Het gebied staat bovendien in open verbinding met een polderkanaal, zodat de waterkwaliteit ook in de toekomst geen problemen zal opleveren.

Door de opzet zijn er goede observatie-mogelijkheden voor de bezoeker, hoewel tegelijkertijd voldoende waarborg aanwezig is tegen onrust en verstoring. De biotoop van het watervogelpark acht men 'uiterst geschikt' voor wilde eenden, ganzen en zwanen.

Voorbeeld voor het vogelpark op 'Flevohof' is het enorme watervogelreservaat van de Wildfowl Trust te Slimbridge in Zuid-Engeland, waar men zich in hoofdzaak bezighoudt met het in stand houden van de soort, wetenschappelijk onderzoek, educatie en recreatie. Bij de instandhouding van soorten wijst men speciaal op het kweken van de Hawaii Gans dat in Engeland zo veel succes had.

Voorlopig zal in het watervogelpark op 'Flevohof' nog geen sprake zijn van wetenschappelijk onderzoek, men denkt dat het wel een functie op het gebied van recreatie en educatie en op niet al te lange termijn ook op het

gebied van in stand houden van bepaalde soorten zal hebben. Bovendien vormde de aanwezigheid van het 'Centrum voor Nederlandse Hoenderrassen' een aanleiding voor het realiseren van dit watervogelpark. Met medewerking van de Nederlandse Hoenderclub is het in het verleden gelukt om van elk van de nog bestaande Nederlandse hoenderrassen, achttien in totaal, een foktroom op 'Flevohof' te huisvesten. Op de kinderboerderij van 'Flevohof' wordt in dit kader momenteel ook gewerkt aan het samenstellen en uitbreiden van gedomesticeerde watervogels, zoals onder andere het Kwakertje en de Krombekeenden.

Bovenstaande gegevens ontvingen wij in een pers-informatie van de 'Flevohof', Spijkweg 30, 8256 RJ Biddinghuizen, 03211-1514 (postadres postbus 40, 8250 AA Dronten).

Wat betreft de wetenschappelijke begeleiding van dit groots opgezette dierenpark zijn ons geen gegevens bekend, terwijl toch bij de Wildfowl Trust in Slimbridge bekende ornithologen de leiding hebben. Onze vraag is waar men de vogels, die men hier denkt onder te brengen, vandaan gaat halen en of voor deze opzet de nodige vergunningen en 'know-how' aanwezig zijn. Afgezien van het feit of wij met zo'n nieuw vogelpark nu wel zo blij mogen zijn. Het lijkt er op dat men ten koste van een zo'n uitgebreid mogelijke watervogelcollectie hier toeristen wil gaan trekken. Daar uitbreiding van watervogelcollecties in Nederland door velen niet erg gewenst is, zijn er ook vele vogelbeschermers die zich met deze bovenstaande commerciële plannen niet kunnen verenigen.

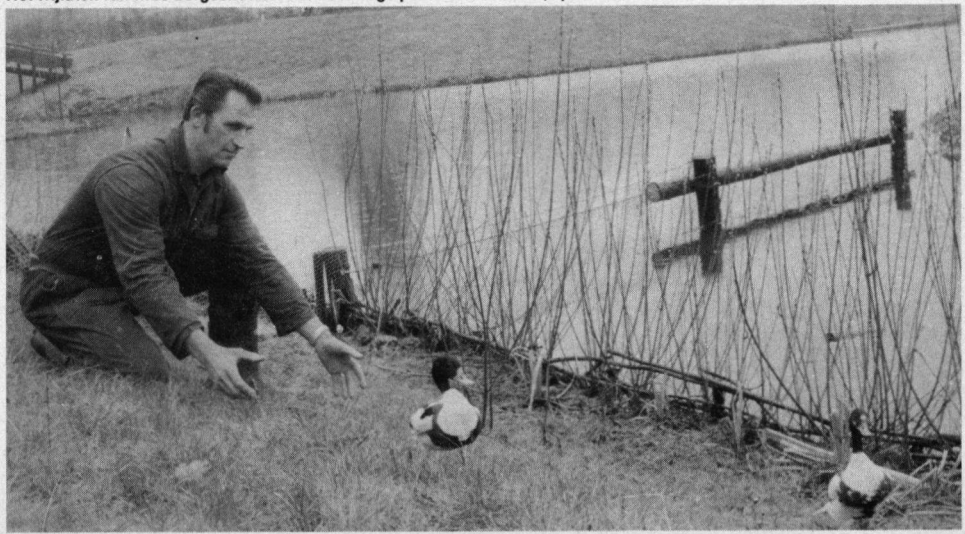
Bovendien is het gevaar niet ondenkbaar dat watervogelsoorten, die hier van nature niet thuishoren, zich in naburige vogelreservaten zouden kunnen gaan vestigen.

Vogelbeschermers, die zich tegen de realisering van dit vogelpark willen verzetten, gelieve zich in verbinding te stellen met: G. Blok, Schapenmeent 109, 1357 Almere-Haven, 03240-16101.

Jaap Taapken

Het vrijlaten van twee Bergeenden in het watervogelpark van 'Flevohof', april 1983.

Foto: Flevohof.

Minister Braks: stootvogelvervolgning moet voorkomen worden

'Ik weet dat de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels een toenemende systematische vervolging van roofvogels constateert. Hoewel ik niet over gegevens van achterliggende jaren beschik, vind ik dat een en ander op zich al aanleiding geeft tot ongerustheid. Roofvogels genieten sinds 1936 volledige bescherming. Vervolging van deze dieren zal voorkomen moeten worden door middel van voorlichting. Ook zullen de Controleurs-Vogelwet worden aangespoord, meer aandacht te besteden aan strafbare feiten met betrekking tot roofvogels'.

Aldus minister Ir. G.J.M. Braks (landbouw en visserij) in antwoord op vragen van de Tweede Kamerleden De Boois en Mik.

In het onderzoek van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels is in drie van de ruim 130 gevallen een vangkooi gebruikt. Bij het behandelen van een aanvraag voor een vergunning tot jagen met behulp van een kraaienvangkooi wordt onderzocht in hoeverre wordt voldaan aan de voorwaarden. Tevens wordt het advies van het hoofd van de plaatselijke politie uitgebracht over de betrouwbaarheid van de betrokkene(n).

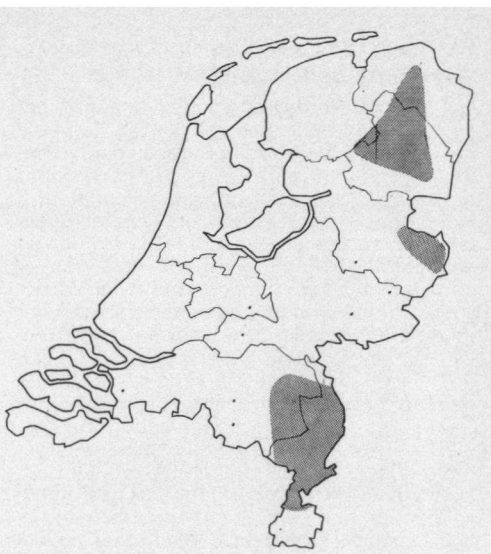
Dergelijke vergunningen dienen niet ter bescherming van het jachtwild maar ter bescherming van de landbouw tegen ontoelaatbare wildschade.

Persbericht no. 36 van het ministerie van landbouw en visserij, gedateerd 2 februari 1983.

Voor een tweede maal, dit maal samen met de KNJV (= Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging) gaf Vogelbescherming een persbericht uit waarin de volstrekt illegale agressie tegen stootvogels wordt gesignaleerd. Opnieuw zijn op grote schaal in 1983 Buizerden en Haviken gedood, in hoofdzaak door vergiftiging, maar óók geschoten. Verder zijn veel nesten uitgehaald of doorgeschoten. Reeds voordat het broedseizoen is beëindigd werden méér dan honderd gevallen van vervolging vastgesteld. Bij de vergiftigingen wordt aan kwaad opzet niet getwijfeld.

Het persbericht wijst er op dat de vervolging bij de wet beschermde stootvogels door vogelbeschermers en Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging sterk wordt afgekeurd.

Deze afkeurende houding is ons inziens geenszins voldoende. Wij hebben de minister van justitie verzocht strengere straffen te eisen bij het vaststellen van vervolging van beschermde stootvogels en de Nederlandse Jagers Vereniging hebben wij dringend verzocht leden van deze vereniging te willen schrappen die zich met deze praktijken bezighouden. Bovendien kan het deze vereniging alleen maar ernst zijn met haar verklaring, wanneer dit ook blijkt uit de teksten in haar tijdschrift. Tot op heden wordt nog telkenmale en veelvuldig zodanig over Buizerden en Haviken geschreven, dat vervolging niet ach-

Voorlopig overzicht van de gebieden waar in 1983 de vervolging van Havik en Buizerd het hevigst is.

terwege kán blijven. Wanneer het de KNJV dan ook werkelijk ernst is in deze zaak zal het zich anders moeten opstellen.

Bij het vinden van elke dode stootvogel of bij het verkrijgen van aanwijzingen die op vervolging van stootvogels zou kunnen duiden wordt gaarne zo spoedig mogelijk melding daarvan verzocht.

Redactie

Verjaging Rotganzen Terschelling

Minister Ir. G.J.M. Braks (landbouw en visserij) zal, mede op advies van de Wildschadecommissie voor Friesland, ook dit jaar vergunningen verlenen om bij de verjaging van Rotganzen van weilanden op Terschelling, gebruik te maken van het geweer. Dit om meer dan toelaatbare schade aan de weilanden als gevolg van begrazing door ganzen te voorkomen.

De jacht op de Rotgans is vanaf 1956 verboden. Uit eerdere ervaringen op Texel en Terschelling is echter gebleken dat de jaarlijks terugkerende schade aan de weilanden kan worden beperkt door de ganzen te verjagen naar terreinen die geschikt zijn (gemaakt) als voedselgebied.

Een en ander staat een voorspoedige ontwikkeling van de Europese rotganzenpopulatie niet in de weg. Deze populatie steeg van 140.000 stuks in 1981 tot 190.000 stuks in 1982.

In overleg met de grondgebruikers hebben de jachthouders op Terschelling, verenigd in de Wildbeheereenheid Terschelling, een verjagingsplan opgesteld om de ganzen naar de Boschplaat en de Groede te verjagen. Dit plan is gebaseerd op de ervaringen opgedaan in 1982.

Om de dieren meer voedsel te bieden heeft het Staatsbosbeheer een groter oppervlak

van de Groede voor begrazing door Rotganzen geschikt gemaakt. Als de voedselsituatie op de betreffende terreinen voor de Rotganzen ontoereikend is, zal, in overleg tussen het Staatsbosbeheer, de landbouwers en de Wildbeheereenheid Terschelling, worden besloten in de maand maart op weilanden in het oostelijke deel van het eiland de ganzen niet te verjagen.

Verjaging zal vooral in maart, april en het begin van mei plaatsvinden. In deze maanden wordt de druk op de weilanden steeds groter, omdat de ganzen zich dan verzamelen voor de trek en het jonge gras afgrazen dat voor het vee bestemd is.

Landbouwers en jachthouders zullen zich er gezamenlijk mee bezighouden. De ervaringen op Texel en Terschelling hebben uitgewezen dat combineren en afwisselen van verschillende verjagingsmiddelen voldoende effectief is.

Gelet op de ervaringen zullen dit jaar vergunningen, ex artikel 53 van de Jachtwet, om bij het verjagen gebruik te maken van het geweer zodanig worden verstrekt dat tussen het moment van vergunningverlening en dat van gebruikmaking daarvan minimaal een week ligt. De vergunningen mogen vanaf 29 maart worden gebruikt. Per dag mogen maximaal twee jachthouders bij het verjagen gebruikmaken van het geweer.

Zoals te doen gebruikelijk zal uitwerking van het verjagingsplan worden geëvalueerd.

In het kader van het rotganzenbeheer in het gehele Waddengebied is het Rijksinstituut voor Natuurbeheer gevraagd na te gaan, hoe groot de opvangcapaciteit voor het foerageren van Rotganzen is in een aantal natuurlijke en halfnatuurlijke gebieden.

Persbericht van het ministerie van Landbouw en Visserij, no. 107, 18 maart 1983.

Natuurgerichte recreatie in Oostvaardersplassengebied

De Stichting Recreatie heeft in nauwe samenwerking met de Stichting Natuur en Milieu, Staatsbosbeheer en de hoofddirectie Natuurbehoud en Openluchtrecreatie van het ministerie van Landbouw en Visserij een bundel van vier artikelen, geschreven door Hans Heytze, Frans Vera, Jaap Lengkeek en Jan Verkade, uitgebracht.

Hierin wordt een pleidooi gevoerd om het unieke Oostvaardersplassengebied niet zonder meer als natuurgebied af te sluiten voor allerlei invloeden van de mens. De publicatie wil illustreren dat recreatie in de open lucht en behoud van waardevolle natuur twee belangen zijn, die goed samen kunnen gaan. De Stichting Recreatie is bezorgd over tal van plannen, die nu al voor lange termijn de ontwikkelingen in Zuidelijk Flevoland vastleggen. Plannen waarin geen ruimte zou zijn voor een vorm van recreatie die, juist in verband met het uitzonderlijke natuurgebied van de Oostvaardersplassen, volgens de stichting een kans moeten krijgen.

Men denkt aan rustige vormen van recreatie, dus geen pretparken, maar wandelpaden, observatieposten, een voorlichtingscentrum en wellicht een natuurkampeerterrein.

Bij de aanleg van de Oostvaardersdijk heeft men totaal geen rekening met de 'natuurrecreatie' gehouden, zodat men thans vrijwel nergens mogelijk is van een parkeerplaats naar de vogels in het Oostvaardersplassen-gebied te kijken. Begrijpelijk is dat op deze dijk een stopverbod is ingesteld, maar men had daar best wat meer parkeerplaatsen kunnen aanleggen voor mensen, die naar vogels willen kijken. Velen hebben dit al jarenlang als een ernstig gemis gezien. Bovendien zou jaarlijks van de recreatie in de te creëren 'overgangszone' een rapport moeten worden samengesteld, waarin de invloed van de recreatie op het natuurgebied vastgelegd zou moeten worden.

Van de enkele vogelfoto's in deze brochure is notabene al weer één nestfoto (van een Baardmannetje), hetgeen wij in een boekje waarin recreatie in één der mooiste vogelgebieden van West-Europa wordt aanbevolen, nu juist uit den boze vinden. Dat overigens natuurbehoud en openluchtrecreatie goed samen kunnen gaan is al vaak genoeg bewezen, maar het is ook duidelijk geworden dat men daarbij ongewoon voorzichtig te werk moet gaan.

Hans Heytze, Frans Vera, Jaap Lengkeek & Jan Verkade: Natuurgerichte recreatie in het Oostvaardersplassengebied. 64 bladzijden, 17 zwart-wit foto's, 7 kaartjes, 1 figuur (1983). Uitg. Stichting Recreatie, postbus 80547, 2508 GM 's-Gravenhage, 070-500 100. Prijs f 15,-. Te bestellen via storting op giro 142 549 onder vermelding van het gewenste.

Spaarbekken Baanhoekweg, Dordrecht 1980/1981

Opnieuw is er een gestencilde jaarverslag verschenen over de vogelwaarnemingen in het spaarbekken aan de Baanhoekweg te Dordrecht. Het gebied is vooral van groot belang voor overwinterende eendachtigen. Samensteller, Piet Slot, meent dat er ten minste 27 vogelsoorten als broedvogel tot het gebied gerekend kunnen worden. In de winter is het gebied vooral van belang voor de Smient. Wanneer de rust, die hier in de wintermaanden heerst, gehandhaafd kan worden, en er geen wijziging in de huidige toegangsregel komt, zal het spaarbekken zijn functie voor de vogels zeker kunnen behouden.

Het gestencilde verslag (6 bladzijden) is te bestellen door storting van f 2,50 (porto- en stencilkosten) op postgirorekening 2 816 581 ten name van de samensteller P.G. Slot, Riviervierplein 82, 3313 HE Dordrecht.

Nestkastcontrole Coehoornbos, Wyckel

Het nestkastenverslag over 1982 van het Coehoornbos schreef T.M. Kuperus voor de Vereniging Plaatselijk Belang te Wyckel (F.). In 29 van de 37 nestkasten broedden Koolmees (13), Pimpelmees (10), Bonte Vliegenvanger (3), Spreeuw (1) en Ringmus (1).

Van de acht onbewoonde nestkasten waren

er zeven dit seizoen voor het eerst opgehangen. Blijkbaar zijn pasgeverfde kasten niet erg gewild en vraag ik mij af of wij dan niet beter ongeverfde kasten kunnen gebruiken. De broedresultaten worden vergeleken met die uit het voorafgaande jaar. De Bonte Vliegenvanger blijkt met één broedpaar te zijn vermeerderd. Er vlogen twintig jongen van deze soort uit. Er werden ook vleermuizen in de kasten aangetroffen. Men overweegt nu ook vleermuiskasten te gaan ophangen. In totaal vlogen er 204 jongen uit de nestkasten. Het verslag telt 16 gestencilde bladzijden en een bijlage.

Nadere gegevens zijn verkrijgbaar bij T.M. Kuperus, Skoallestrjitte 20, 9178 GR Wânswert, 05196-2227.

Jaarboek 1981/82 Vogelwerkgroep Friese IJsselmeerkust en Omstreken

Als uitgave nummer 17 van de Fryske Feriening foar Fjildbiology is het Jaarboek 1981/82 van de Vogelwerkgroep Friese IJsselmeerkust uitgegeven. Gestencild 46 bladzijden, onder redactie van Trinus Haitjema. Het bevat vijf artikelen. Allereerst een artikel over de nieuwe opzet van de Vogelwerkgroep Friese IJsselmeerkust en Omstreken, waarvan de naam zal worden veranderd in Vogelwerkgroep Zuidwest-Friesland. Plannen voor 1983 zijn onder meer watervogeltellingen aan de IJsselmeerkust, wulpentellingen, meeroeverproject uit het gebied Morra-Fluessen-Heegermeer en het broedvogelonderzoek. Verder schreef Yde D. Kuipers over 'De Fuut in de Vogelhoek in de jaren 1975 tot en met 1982', Jarig Houtsma over 'De Friese IJsselmeerkust, botanisch' en Leo Schilperoord, & Mirjam Schilperoord-Huisman over 'De Kleine Rietgans in Zuidwest-Friesland in het seizoen 1981/1982'.

Het verslag is verkrijgbaar door overmaking van f 6,- op gironummer 4 390 537 ten name van T. Haitjema, Koudum, met vermelding 'Jaarboek 1981/82'. Het Jaarboek 1979/80 kan ook nog besteld worden, daarvoor dient f 8,50 overgemaakt te worden.

Vogelwacht Franeker en Omstreken 25 jaar

Het verslag van deze vogelwacht over 1982 vermeldt het 25-jarig bestaan op 6 januari 1983. De jubileumsvoorzucht van Klaus Nauta staat in de Friese taal afgedrukt, dus voor niet-Friezen moeilijk leesbaar en blijkbaar dus ook niet voor hen bestemd. In 1982 werd een oppervlakte van 4455 ha weiland en 1555 ha bouwland geïnventariseerd met respectievelijk 979 paar Kieviten, 630 paar Grutto's, 737 paar Scholeksters en 241 paar Tureluurs. Ook wordt een tabel gegeven van het aantal getelde paren van deze soorten per 100 ha. Scholeksters werden broedend op daken, tussen de rails en op kuilbulten aangetroffen.

De activiteiten van de Ringgroep Franeker geven interessante gegevens. In 1982 werd een Russische Spotvogel geringd. In 1981 werden 868 Witte Kwikstaarten geringd, waarvan reeds enkele aardige terugvondsten werden

gemeld. In 1982 werden onder meer 723 Goudplevieren, 689 Merels, 439 Roodborsten, 282 Goudhaantjes, 210 Zwartkoppen en 176 Witte Kwikstaarten geringd. Van 1971 tot en met 1982 werden 4086 Merels, 2782 Goudplevieren, 2533 Witte Kwikstaarten, 1688 Fitissen, 1496 Sneeuwgorzen en 1282 Zanglijsters geringd. Het jaarverslag vermeldt een groot aantal terugmeldingen in binnenland en buitenland, voornamelijk vanuit 1982.

Ter gelegenheid van het 25-jarige jubileum is een kleurplaatwedstrijd georganiseerd voor alle lagere scholen in het wachtgebied (circa 2400 schoolkinderen) en voor de hoogste klassen van deze scholen is een lesbrief over weidevogels van het Fries Natuurhistorisch Museum te Leeuwarden uitgereikt.

Nadere inlichtingen zijn verkrijgbaar bij de secretaris Ulbe Rijpma, Michiel Miedemastraat 3, 8802 TH Franeker, 05170-2328.

De Kuluut

De Vogelwerkgroep 'De Peel' heeft een Jaarboekje 1982 uitgegeven. Het geeft een goed beeld van de activiteiten van deze vogelwerkgroep. Behalve een jaaroverzicht lezen wij iets over het werk van de nestkastengroep, oude volksnamen, Kraanvogels in een historisch perspectief, phaenologische waarnemingen, inventarisatie Astense Peel, winter telling stootvogels, de Kokmeeuw, het ringen, de Vogelwet 1936, het natuurreservaat 'De Groote Peel', watervogels op het strandbad Oostappen, Rietgansen in de Peel. Het is een bijzonder interessante uitgave geworden van niet minder dan 50 bladzijden.

Uitgave van de Vogelwerkgroep De Peel, p/a Lotusstraat 48, 5721 ZV Asten. Prijs f 2,50.

Vogelwerkgroep Vlietland opgericht

Op 27 november 1982 is de Vogelwerkgroep Vlietland officieel opgericht met het doel om de grote groep vogelaars, die Vlietland regelmatig bezoeken, bij elkaar te brengen. Bovendien is het in de strijd, die nu in samenwerking met onder andere 'Het Groene Hart', wordt gevoerd om de Meeslouwerpolder als natuurgebied voor de vogels te behouden, gewenst dat de vogelwerkgroep een rechtspersoon is.

Kortgeleden verscheen de eerste Nieuwsbrief, met daarin opgenomen: de laatste politieke ontwikkelingen rond Vlietland, verenigingsnieuws, gegevens over vogeltellingen, oproepen voor landelijke en regionale projecten en dergelijke. Het doel is met deze Nieuwsbrief de leden wat nauwer bij Vlietland te betrekken. Andere activiteiten van de vogelwerkgroep zijn: (broedvogel) inventarisatie van Vlietland, deelname aan landelijke projecten, zoals watervogel en steltlopertellingen.

Van alle gegevens zal jaarlijks een verslag worden gemaakt.

Verslag 1981 is verkrijgbaar door overmaking van f 5,- op gironummer 174 454 ten name van K. Vossen, Prinses Marijkeaan 2, 2264 TD Leidschendam. Er wordt gewerkt aan een 12-jarig verslag (periode 1970-1981), dat binnenkort zal verschijnen.

Natuurfotografengilde voor behoud van flora en fauna

Het in 1976 opgerichte Natuurfotografengilde (NFG) is een vereniging van een grote groep gemotiveerde natuurfotografen, die door publicatie van natuuroptnamen aandacht wil vragen voor het behoud van flora en fauna in onze groene ruimte. Het gilde is destijds gevormd door cameramensen, die elkaar vonden onder de gemeenschappelijke noemer van het natuurbehoud. De fotograferende en filmende leden gaven hiermee een antwoord op de, overigens volkomen terecht, kritiek van natuurbeschermingszijde op ongepaste vogelfotografie en kwalijke uitwassen van de natuurfotografie, die op steeds ruimer schaal wordt beoefend. Het Natuurfotografengilde stelde een gedragscode op met door de leden onderschreven richtlijnen. Hierbij is getracht de grenzen van het toelaatbare bij het beoefenen van natuurfotografie af te bakenen met als hoofdprincipe: 'Natuurfotografen moeten zich onthouden van verstoringen van de natuur in de ruimste zin van het woord'. Verder heeft het Natuurfotografengilde als doel 'het bevorderen van een wijze van natuurfotografie, die in overeenstemming is met de algemeen aanvaarde normen van milieubescherming'.

Vanuit deze doelstelling en gegeven de grote druk, die de mens in ons dichtbevolkte land in natuurgebieden uitoefent, wil het Natuurfotografengilde allereerst een dringend beroep doen op iedere natuurfotograaf, die met de camera op jacht gaat. Natuuroptnamen mogen nimmer ten koste van de natuur worden verkregen, voorkom verstoringen van welke aard dan ook, stel u bescheiden en afstandelijk op, beoefen met name géén nestfotografie. Nestoptnamen tijdens het broedseizoen gaan vaak met risico's voor de vogels gepaard. Een goede fotograaf laat de natuur met rust, hij is er zonder gezien te worden...

Verder wil het Natuurfotografengilde alle organisatoren en juryleden bij fotowedstrijden met nadruk adviseren, alle optnamen uit te sluiten, die naar hun mening geleid moeten hebben tot verstoring van de natuur, dus inclusief dia's gemaakt bij het nest.

Ten slotte richt het Natuurfotografengilde zich tot de redacties, uitgevers en alle publiciteitsmedia, die materiaal in de vorm van foto's, dia's en films gebruiken ter illustratie van het geschreven of het gesproken woord. Indien u consequent weigert, reproductiemateriaal te accepteren, dat met een onaanvaardbare verstoring van de natuur is verkregen, levert u daarmee een positieve bijdrage aan natuurbehoud.

Secretariaat Natuurfotografengilde, G. de Zoete, Gruttostraat 328, 3291 XG Strijen.
